

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obo/39/2013
Identifikačné číslo spisu:	7008201805
Dátum vydania rozhodnutia:	22.01.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Anna Marková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:7008201805.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Markovej a členiek senátu JUDr. Dariny Ličkovej a JUDr. Lenky Praženkovej v právnej veci žalobcu TAJANA, s. r. o., Dukelská 58/65, Gíraltovce, IČO: 31 703 585, zastúpeného AK Tarabčák, s. r. o., Hlavná 13, Prešov, proti žalovanému Ing. Miroslav Pelák, Lipová 4, Bardejov - Nová Vës, správca konkurznej podstaty úpadcu SVOJPOMOC, spotrebné družstvo Bardejov, Štefánikova 682/4, Bardejov, IČO: 31 732 305, zastúpenému AK JUDr. Ladislav Jančí, s. r. o., Dončova 1451/21, Ružomberok, o vylúčení veci z konkurznej podstaty, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 11. júla 2013, č. k. 4 Cbi 18/2008-408, takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 11. júla 2013, č. k. 4 Cbi 18/2008-408 sa v časti, ktorou žalobu zamietol p o t v r d z u j e .

V časti, ktorou rozhodol o náhrade trov konania sa napadnutý rozsudok z r u š u j e a vec v r a c i a súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 11. júla 2013, č. k. 4 Cbi 18/2008-408 zamietol žalobu a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania v sume 9 833,11 eur.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že na majetok úpadcu SVOJPOMOC, spotrebné družstvo, Bardejov, Krajský súd v Košiciach uznesením zo 6. februára 2000, č. k. 3K 271/99 vyhlásil konkurz a za správcu ustanovil Ing. Miroslava Peláka. Správca zapísal do konkurznej podstaty nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, k. ú. B., LV č. XXXX, k. ú. D. a LV č. XXX, k. ú. F..

Žalobca v zmysle ustanovenia § 19 ods. 2 ZKV podal vylučovaciu žalobu. Súd sa oboznámil s obsahom kúpnych zmlúv a zistil, že kúpnu zmluvou z 12. júna 1997 žalovaný predal a žalobca kúpil nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území F., okres R.. Zmluvné strany dohodli kúpnu cenu 2 299 000,-- Sk, spôsob platenia bol dohodnutý započítaním. K započítaniu malo dôjsť tak, že predávajúci preberie dlh v zmysle § 531 ods. 2 Občianskeho zákonníka za Jednotu Bardejov vo výške 3 124 593,--

Sk, čo predstavuje istinu vo výške podľa právoplatného rozhodnutia súdu, pokiaľ ide o úroky z omeškania a zmluvnú pokutu. Spor prebieha na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 5Cb 4483/95. V uvedenej veci bolo konanie 24. októbra 2012 právoplatne zastavené po tom, ako žalobca vzal žalobu späť.

Súd prvého stupňa dospel k záveru, že dohoda o započítaní pohľadávok v kúpnej zmluve nespĺňa náležitosti, pretože neobsahuje presnú identifikáciu a druh započítaných pohľadávok, výšku pohľadávok a podmienky započítania. Pre jej neurčitosť je dohoda o započítaní v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatná.

Podľa súdu prvého stupňa kúpnu zmluvou z 12. júna 1997 sa žalobca snažil získať do vlastníctva nehnuteľnosti bez zaplatenia kúpnej ceny, čo je nepochybne v rozpore s dobrými mravmi. Uvedeným nezákonným postupom by kupujúci - žalobca získal do vlastníctva nehnuteľnosti bez zaplatenia ich kúpnej ceny, uvedeným postupom by došlo k zníženiu hodnoty konkurznej podstaty a tým k poškodeniu veriteľov.

Kúpnu zmluvou z 12. júna 1997 žalovaný predal a žalobca kúpil nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území obce B., okres R., evidované na LV č. X Okresného úradu vo Svidníku - odbor katastrálny. Pretože kúpna zmluva je obsahovo zhodná so zmluvou, predmetom ktorej bola kúpa nehnuteľností v katastrálnom území F., okres R., odôvodnenie neplatnosti kúpnej zmluvy je rovnaké, ako u predchádzajúcej kúpnej zmluve.

Ďalšou v poradí treťou kúpnu zmluvou je kúpna zmluva zo 16. júla 1997, predmetom ktorej sú nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území obce D., evidované na LV č. XXXX Okresného úradu - odbor katastrálny vo R.. Zmluvné strany kúpnu cenu dohodli na sumu 1 293 260,-- Sk, ktorá má byť realizovaná čiastočným započítaním úrokov z omeškania a zmluvnej pokuty z istiny 3 124 593,-- Sk, t. j. z prevzatého dlhu za Jednotu, spotrebné družstvo Bardejov. Aj táto kúpna zmluva je obsahovo zhodná s dvoma predchádzajúcimi zmluvami a dôvod neplatnosti tejto kúpnej zmluvy je rovnaký, ako u predchádzajúcich kúpnych zmlúv.

Súd prvého stupňa sa ďalej oboznámil s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. novembra 2005, sp. zn. 2Obo 319/2005, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok Krajského súdu v Košiciach, lebo súd prvého stupňa dospel k správneému záveru, že zmluva o postúpení pohľadávok, uzavretá medzi žalobcom a obchodnou spoločnosťou VIZOP je neplatná, pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 Obchodného zákonníka).

Zo zápisnice zo 7. Riadnej schôdze predstavenstva SVOJPOMOC spotrebné družstvo, Bardejov z 23. júna 1997, vo Svidníku, súd zistil, že predstavenstvo s vysporiadaním čiastky 3 124 593,-- Sk (2 364 377,-- Sk + 760 216,-- Sk, úroky a ďalšie započítané úroky) nesúhlasilo. Predstavenstvo sa jednoznačne vyjadrilo, že nedošlo k právoplatnému nadobudnutiu pohľadávky od VIZOP, s. r. o., Prešov, na základe dohody o uznaní záväzku po lehote splatnosti a záznamu z 25. júla 1995 Jednotou spotrebné družstvo, Giraltovce.

Z uvedených skutočností súd vyvodil záver, že postup správcu konkurznej podstaty, ktorý do podstaty úpadcu zapísal predmetné nehnuteľnosti, bol správny, nehnuteľnosti tvoria súčasť podstaty, a preto žalobu zamietol. O náhrade trov konania rozhodol poukazom na ustanovenie § 142 ods.1 O.s.p. a žalovanému priznal trovy konania za právne zastúpenie podľa vyhl. č. 655/2004 Z. z. v sume 7 456,20 eur, spolu s náhradou cestovných nákladov trovy konania priznal v sume 9 833,11 eur.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. Žiadal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť a žalobe vyhovieť. Uplatnil si náhradu trov konania, ktoré súčasne vyčísľil.

Žalobca považuje napadnutý rozsudok za vecne nesprávny, vydaný v rozpore so zákonom, lebo má inú vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie, ďalej namieta, že súd neúplne zistil skutkový stav,

pretože nevykonával navrhované dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a napokon rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho názoru.

V odvolaní poukazuje na skutočnosť, že žalobou žiadal vylúčiť aj pozemky v k. ú. F., zapísané na LV č. XXX, ktoré nenadobudol od úpadcu, ale od Slovenskej republiky, Okresného úradu Svidník, resp. Krajského úradu Prešov. V odôvodnení rozsudku však nie je zmienka o týchto zmluvách, napriek tomu podľa odôvodnenia rozsudku boli všetky pozemky zapísané do konkurznej podstaty oprávnené. Preto v tejto časti je rozsudok nepreskúmateľný.

Podľa žalobcu v napadnutom rozsudku sa súd nezmienil o ďalších dôkazoch, ktoré boli v priebehu konania produkované a vykonané a ani to, prečo ich považoval pre rozhodnutie za irelevantné, a to: rozsudok Krajského súdu v Prešove z 31. 10. 2000, sp. zn. 3Cb 392/2000, uznesenie Krajského súdu v Prešove z 31. 10. 2000, sp. zn. 6Cb 529/2000, zrušujúce uznesenie Krajského súdu v Prešove z 29. 09. 2005, sp. zn. 1Co 246/05, uznesenie Krajského súdu v Prešove z 25. 05. 2005, sp. zn. 2Co 267/2004 a dohodu o vzájomnom započítaní z 29. 07. 1997 a tiež právoplatné rozsudky, ktorými bolo rozhodnuté o žalobe žalovaného v konaniach na Okresnom súde Svidník sp. zn. 5C 905/2000 a 6C 376/2000 o určenie vlastníctva.

Súd nevykonával ani dôkazy navrhované podaním z 13. júna 2012, ktorými žiadal pripojiť spisy Krajského súdu Prešov: sp. zn. 3Cb 392/2000 a 6Cb 529/2000, spisy Okresného súdu Svidník: sp. zn. 6C 376/2000 a 5C 905/2000.

Ďalej v odôvodnení má absentovať vysvetlenie, ako súd vyhodnotil výpoveď svedka Ing. C.. F., ktorý bol vypočutý na pojednávaní 14. marca 2013.

Podľa žalobcu súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, že dohoda o započítaní, uvedená v kúpnej zmluve, nespĺňa náležitosti započítania, pretože neobsahuje presnú identifikáciu a druh započítaných pohľadávok, výšku pohľadávok a podmienky započítania. Záver, aký zo znenia zmluvy urobil súd, podľa odvolateľa nezodpovedá vykonaným dôkazom a je v rozpore so skutkovým stavom.

V čase, keď boli uzatvárané kúpne zmluvy, bolo na nehnuteľnostiach úpadcu, okrem tých, ktoré boli predmetom kúpnych zmlúv, nariadené predbežné opatrenie - uznesenie Krajského súdu Košice z 24. marca 1997, č. k. 6Cb 4483/95-193. Poukázal na výpoveď svedka Ing. Kožíka, podľa ktorého dlh voči VIZOPu bol oprávnený a o prevzatí dlhu voči TAJANE rozhodlo predstavenstvo s výsledkom, že dlh preberá, že prevádzky ponúkali aj iným záujemcom na odpredaj, ale sa to nepodarilo a že s návrhom na predaj nehnuteľností aj so započítaním prišla SVOJPOMOC. Výpoveď Ing. F. považuje odvolateľ za podstatnú pre rozhodnutie, napriek tomu nie je o nej v rozhodnutí ani zmienka.

Súd sa v rozsudku napriek vysloveným pochybnostiam na pojednávaní 14. marca 2013, nevysporiadal s tým, či zápis do podstaty spôsobom, akým bol vykonaný, mohol vyvolať účinky a následky predpokladané v ustanovení § 18, 19 a 27 ods. 1 ZKV a či bol zápis do podstaty vykonaný určito. Správca zapísal do podstaty nehnuteľnosti s poznámkou, že vyššie uvedený majetok zapisuje do konkurznej podstaty s poznámkou, nakoľko je o ňom vedený spor na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 6C 376/2000 a 5C 905/2000. Takto zapísaná poznámka špecifikuje aj dôvod, výhradu vo vzťahu k vlastníkovi a vymedzuje pochybnosti o dôvodnosti zápisu. Správca nezapísal do podstaty vecí s poznámkou, že vlastníci zapísaní na LV nie je vlastníkom z titulu neplatnej zmluvy, resp. že je vlastníkom naďalej úpadca. Skončením konania na Okresnom súde Svidník odpadol dôvod zápisu do podstaty a správca mal povinnosť veci vylúčiť.

Žalobca je toho názoru, že záver súdu o neplatnosti zmluvy pre rozpor s dobrými mravmi, lebo v kúpnej zmluve bolo dohodnuté započítanie kúpnej ceny, čím sa mal žalobca snažiť získať nehnuteľnosť bez zaplatenia kúpnej ceny, je v rozpore so znením zmluvy. V čase uzatvárania zmluvy nemohol žalobca

predpokladať, že na predávajúceho bude vyhlásený konkurz, a preto ani nemohol vedieť a ani predpokladať, žeby mohlo dôjsť k zníženiu konkurznej podstaty. Tvrdí, že z listu zo 7. júna 1999, ktorý podpísal Ing. Fida ako predseda, nevyplýva, že by predstavenstvo 23. júna 1997, ktorého sa zúčastnil, malo rozhodnúť tak, že nedošlo k právoplatnému nadobudnutiu pohľadávky žalobcom od VIZOPu. Naopak z neho jednoznačne vyplýva, že došlo k dohode o vzájomnom započítaní 29. júla 1997. O skutočnosti, že záväzky boli odsúhlasené, svedčí aj list právneho zástupcu Jednoty, s. d., Bardejov, JUDr. Milana Majerníka z 12. januára 1998.

Podľa žalobcu nebolo zistené a ani konštatované, aké úkony kupujúceho pri uzatváraní predmetných zmlúv boli v rozpore s dobrými mravmi. Ak žalobca ako kupujúci sa pred uzavretím zmlúv domáhal zaplata pohľadávky, ktorú nadobudol na základe zmluvy o postúpení pohľadávky, nemožno to považovať za rozpor s dobrými mravmi, pretože iba sa domáhal svojho práva na zaplata. Ak sám dlžník navrhol riešenie tak, že odpredá nehnuteľnosti a vzájomné pohľadávky a záväzky sa vysporiadajú započítaním, nemôže to byť na ťarchu žalobcu ako kupujúceho. V čase uzatvárania zmlúv považovali účastníci nárok žalobcu na zaplata pohľadávky, nadobudutej žalobcom od VIZOPu za oprávnený a nikto z nich v tom čase o tom nemal pochybnosti.

V rozhodnutí Krajského súdu Prešov zo 17. marca 2009, sp. zn. 5Co 255/2008 súd konštatoval, že nebolo preukázané, že by mali byť kúpne zmluvy neplatné a ak súd vyhodnotil zmluvu o postúpení pohľadávky za neplatnú, tieto závery nemôžu mať vplyv na vyhodnotenie kúpnej zmluvy za absolútne neplatnú. Ďalej odvolateľ poukázal na ďalšie rozhodnutia súdov, ktoré neposkytujú základ, na ktorom by prvostupňový súd mohol založiť svoje následné zistenia a právne závery.

Napokon odvolateľ namietal, že aj rozhodnutie o náhrade trov konania je nepreskúmateľné. V odôvodnení súd neuvádza podľa ktorého ustanovenia vyhlášky č. 655/2004 Z. z. priznal náhradu odmeny za jeden úkon právnej pomoci. Vzhľadom na výšku odmeny sa odvolateľovi javí, že súd vychádzal z kúpnych cien nehnuteľností, čo je nesprávne. Konanie o vylúčení veci z konkurznej podstaty je konaním, v ktorom nie je možné určiť hodnotu sporu, preto sa odmena určuje podľa § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky vo výške 1/13 výpočtového základu.

K odvolaniu sa vyjadril žalovaný. Žiadal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Podľa žalovaného rozhodnutie bolo vydané na podklade správne zisteného skutkového stavu a na základe správneho právneho posúdenia zhromaždených dôkazov. Pokiaľ žalobca namieta, že pozemky v k. ú. Kuková, zapísané na LV č. XXX nadobudol kúpou od Slovenskej republiky a nie od úpadcu, tento argument podľa žalovaného je irelevantný, lebo nedopadá na prejednávajúcu vec. Žalovaný do konkurznej podstaty zapísal len stavbu so súpisným číslom XXX, postavenú na parc. č. XXX/X. Z úkonu správcu - rozšírenie konkurznej podstaty nevyplýva, že by správca zaradil do konkurznej podstaty aj pozemky, preto žaloba o ich vylúčenie zo súpisu konkurznej podstaty je nedôvodná. Ak žalobca v odvolaní poukazuje na rozhodnutie Okresného súdu Svidník z 24. februára 2010, č. k. 6C 376/2000-547 a z 22. apríla 2010, sp. zn. 5C 905/2000 opäť je nedôsledný, lebo neudáva celý obsah rozhodnutí, pričom len formalisticky na ne poukazuje bez toho, aby udal, aký význam majú tieto rozhodnutia pre rozhodnutie v danej veci a ako by mali tieto rozhodnutia ovplyvniť úvahy súdu o konečnom rozhodnutí. Ak by to žalobca urobil, zistil by, že rozhodnutia vo vzťahu k prejednávanej veci nič neznamenajú a nevytvárajú žiadnu prekážku postupu konania. V uvedených konaniach síce bola zamietnutá žaloba o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, avšak bez toho, aby sa súd zaoberal meritom len z dôvodu nedostatku aktívnej legitimácie.

Tvrdí, že je viac než zrejmé, že predmetné zmluvy mali byť uzavreté s cieľom uspokojiť pohľadávky žalobcu, smerujúce nie voči úpadcovi, ale pohľadávky údajne smerujúce voči Jednote SD Bardejov so sídlom v Giraltovciach, ktorých majiteľom je aj v súčasnosti VIZOP, s. r. o., ktorý ich uplatňuje v konkurznom konaní vedenom voči Jednote SD Bardejov. Ak by aj tieto pohľadávky žalobcu voči úpadcovi reálne existovali, už uvedené zistenie umožňuje prijať záver, že prevody majetku dlžníka na veriteľa v úmysle uspokojiť pohľadávku veriteľa, nie sú v súlade s dobrými mravmi a takto realizované úkony sú neplatné. Kúpna cena predmetných nehnuteľností nebola úpadcovi nikdy uhradená a je viac

než zjavné, že žalobca nemal úmysel kupovať, ale previesť na seba majetok za súčasného započítania nárokov na zaplatenie kúpnej ceny s neexistujúcim záväzkom úpadcu. Žalobca si tieto pohľadávky uplatňoval v konkurznom konaní a po tom, ako mu ich správca poprel, ich opodstatnenosť bola predmetom súdneho konania, vedeného pred Krajským súdom v Košiciach sp. zn. 3Cb 535/01 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obo 219/2005. Toto súdne konanie jednoznačne preukazuje, že žalobca nikdy nebol a nie je veriteľom úpadcu, teda preukazuje, že právne úkony, ktorými žalobca osvedčoval existenciu pohľadávok voči úpadcovi, boli označené za absolútne neplatné.

Ak žalobca nikdy nebol veriteľom Jednota SD Bardejov, potom nikdy nebol veriteľom úpadcu SVOJPOMOC, spotrebné družstvo, Bardejov v konkurze a nikdy nemohlo dôjsť k započítaniu jeho domnelého nároku voči úpadcovi s jeho povinnosťou zaplatiť kúpnu cenu za nehnuteľnosti.

Žalovaný si v prípade úspechu uplatňuje náhradu trov odvolacieho konania za jeden úkon právnej pomoci (vyjadrenie k odvolaniu), v celkovej sume 1 094,90 eur.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal odvolanie podľa § 212 ods. 1 O. s. p. a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že odvolanie nie je opodstatnené.

Predmetom odvolacieho konania je vylúčenie v žalobe špecifikovaných nehnuteľností, ktoré mal žalobca nadobudnúť do vlastníctva kúpnyimi zmluvami uzavretými medzi ním a SVOJPOMOC, spotrebné družstvo, Bardejov, t. č. v konkurze, a to kúpnyimi zmluvami: z 12. júna 1997, č. V 346/97, zo 16. júla 1997, č. V 391/97, zo 16. júla 1997, č. V 347/97 a kúpnu zmluvou uzavretou medzi žalobcom a Okresným úradom Svidník zo 16. marca 1999, č. V 743/99.

Krajský súd v Košiciach uznesením zo 6. februára 2000, sp. zn. 6K 27/99 vyhlásil konkurz na majetok úpadcu SVOJPOMOC, spotrebné družstvo, Bardejov a za správcu konkurznej podstaty ustanovil Ing. Miroslava Peláka. Nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom uvedených kúpnych zmlúv, uzavretých medzi žalobcom a SVOJPOMOC, spotrebné družstvo, Bardejov, správca konkurznej podstaty zaradil do konkurznej podstaty úpadcu SVOJPOMOC, spotrebné družstvo Bardejov.

Žalobca sa preto žalobou podanou podľa ustanovenia § 19 zákona o konkurze a vyrovnaní č. 328/1991 Zb. v znení zmien a noviel domáha vylúčenia predmetných nehnuteľností z konkurznej podstaty úpadcu.

Podľa ustanovenia § 19 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len ZKV), ak sú pochybnosti, či vec patrí do podstaty, zapíše sa do súpisu podstaty s poznámkou o nárokoch uplatnených inými osobami, alebo s poznámkou o iných dôvodoch, ktoré spochybňujú zaradenie veci do súpisu.

Súd uloží tomu, kto uplatňuje, že sa vec nemala do súpisu zaradiť, aby v lehote určenej súdom podal žalobu proti správcovi na súde, ktorý vyhlásil konkurz. V prípade, že žaloba nie je podaná včas, predpokladá sa, že vec je do súpisu zahrnutá oprávnene (§ 19 ods. 2 ZKV).

Žalovaný v priebehu konania zaradenie predmetných nehnuteľností do súpisu konkurznej podstaty aj napriek tomu, že žalobca je v katastri nehnuteľností zapísaný ako vlastník, odôvodnil tým, že kúpne zmluvy, ktorými mal žalobca nehnuteľnosti nadobudnúť do vlastníctva, sú v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatné zmluvy. Pre správne posúdenie sporu bolo povinnosťou súdu prvého stupňa vykonať dokazovanie o skutočnostiach zistených a namietaných žalovaným, či ide o platné alebo neplatné nadobudnutie vlastníckeho práva žalobcom.

Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že TAJANA, s. r. o., Giraltovce, Dukelská 58/65 (kupujúci) a SVOJPOMOC, spotrebné družstvo, Bardejov (predávajúci), t. č. úpadca, sa dohodli vo všetkých troch uvedených kúpnych zmluvách na úhrade kúpnej ceny započítaním s dlhom, ktorý úpadca prevzal za

pôvodného dlžníka Jednotu spotrebné družstvo Bardejov.

Podľa ustanovenia § 580 Občianskeho zákonníka právnym následkom započítania je zánik vzájomných pohľadávok po tom, ako sa stretli ako pohľadávky spôsobilé na započítanie. O vzájomné pohľadávky ide vtedy, ak dve osoby sú navzájom (voči sebe) súčasne veriteľom aj dlžníkom. Prejav smerujúci k započítaniu vyžaduje náležitosti v zmysle ustanovení § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka. Z jeho obsahu musí byť zrejmé najmä to, ktorá, resp. ktoré pohľadávky sa uplatňujú na započítanie, v akej výške, proti ktorej pohľadávke veriteľa. Ak jedna z pohľadávok prevyšuje druhú, zaniká len do výšky protipohľadávky a v prevyšujúcej časti zostáva naďalej v platnosti.

Z obsahu článku II., označeného ako "Kúpna cena, splatnosť" zo všetkých troch kúpnych zmlúv, vyplýva, že kupujúci (žalobca) a predávajúci (úpadca) sú navzájom voči sebe veriteľom a dlžníkom.

Táto skutočnosť bola predmetom dokazovania v spore o určenie pravosti pohľadávky v sume 20 601 547,-- Sk, prihlásenej spoločnosťou TAJANA, s. r. o. v konkurze vedenom na majetok úpadcu SVOJPOMOC, spotrebné družstvo, Bardejov, vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 3Cb 535/2001 a v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 2 Obo 219/2005. Oba sudy zhodne dospeli k záveru, že zmluva o postúpení pohľadávok z 29. júna 1995 spolu so zmluvou o odplate, ktorú uzavrela TAJANA, s. r. o., s postupcom VIZOP, s. r. o., Nitra, je v rozpore s dobrými mravmi, a preto je podľa § 39 Občianskeho zák. neplatná. Uvedené právne závery právoplatne ukončeného súdneho konania si v tomto konaní súd prvého stupňa osvojil a dospel k záveru, že žalobca nie je veriteľom spotrebného družstva SVOJPOMOC, Bardejov a pohľadávka, ktorú deklaroval v kúpnych zmluvách ako svoju pohľadávku, nie je jeho pohľadávka. Po preskúmaní písomných dôkazov doložených do spisu účastníkmi konania, si záver súdu prvého stupňa v celom rozsahu osvojil aj odvolací súd.

Odvolací súd dohodu o vzájomnom započítaní pohľadávok, obsiahnutú v kúpnych zmluvách, považuje za neplatnú aj v zmysle ustanovenia § 37 ods. 1 Občianskeho zák. Ako vyplýva z kúpnych zmlúv, pohľadávky predávajúceho (t. č. úpadcu) predstavujú kúpne ceny nehnuteľností a to: 950 000,-- Sk, 1 293 260,-- Sk a 2 299 000,-- Sk, ich súčet je 4 542 260,-- Sk. Pohľadávka kupujúceho, ktorá bola uplatnená na započítanie, je identifikovaná vo všetkých troch zmluvách rovnako, a to takto: „3 124 593,- - Sk, čo predstavuje istinu vo výške podľa právoplatného rozhodnutia súdu, pokiaľ ide o úroky z omeškania a zmluvnú pokutu z istiny 3 124 593,-- Sk." Takto uvedená pohľadávka kupujúceho (teraz žalobcu) je nejasná a neurčitá, pokiaľ ide o výšku, v akej sa započítava na jednotlivé kúpne ceny v konkrétnej kúpnej zmluve, navyše súčet všetkých troch kúpnych cien predávaných nehnuteľností, ktoré majú byť započítané proti pohľadávke kupujúceho, je vyšší o viac ako jeden milión Sk ako pohľadávka kupujúceho. Neurčitosť právneho úkonu nesie so sebou jeho neplatnosť (§ 37 ods. 1 Obč. zák.). Súd prvého stupňa vzhľadom na uvedené správne posúdil dohodu o započítaní ako neplatnú, keďže nespĺňa náležitosti určitosti a presnej identifikácie pohľadávky na započítanie.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti k zániku pohľadávky predávajúceho nedošlo započítaním vzájomných pohľadávok a nebolo preukázané ani, žeby kúpna cena predmetných nehnuteľností zanikla zaplatením. V dôsledku synalagmatickej povahy kúpnej zmluvy musia zmluvné strany, ak sa nedohodli inak, plniť si navzájom, zámenou plnenia za plnenie. Ak nedošlo k zaplateniu kúpnej ceny nehnuteľností, potom správca konkurznej podstaty postupoval správne, keď sporné nehnuteľnosti zapísal do konkurznej podstaty.

Z vykonaného dokazovania ďalej vyplýva, že v k. ú. F., predmetom kúpnej zmluvy z 12. júna 1997, č. V 347/97 bola len ubytovňa stojaca na parcele č. XXX/X, preto správca konkurznej podstaty mohol zapísať a aj zapísal do konkurznej podstaty len uvedenú nehnuteľnosť a parc. č.: XXX/X, XXX/X a XXX/X do konkurznej podstaty neboli zaradené, preto nie je možné rozhodnúť o ich vylúčení.

Pokiaľ žalobcovia namietajú nedostatky týkajúce sa odôvodnenia napadnutého rozsudku, treba im prisvedčiť v tom, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na

dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces.

Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O. s. p.) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, vyplýva aj z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torria C. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, S12, § 29; Hiro Balany C. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis HC Grécko z 29. mája 1997; Higgins C. Francúzsko z 19. februára 1998).

Ústavný súd podľa konštantnej judikatúry (IV.ÚS 115/03, III.ÚS 209/04) tiež vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 6 ods. 1 Dohovoru) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia

Právo účastníka na riadne odôvodnenie rozhodnutia je jednoznačne takým procesným právom, ktoré mu je v občianskom súdnom konaní priznané za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Jedným z dôvodov, prečo právo účastníka konania je takým právom, je to, že súd je povinný odôvodniť svoje rozhodnutie aj v rámci verejného vyhlásenia rozhodnutia. Práve prítomnosť verejnosti a prítomnosť účastníkov konania je jednou zo záruk, že odôvodnenie rozhodnutia súdu nebude svojvoľným a arbitrárnym.

V prejednávanej veci sa súd prvého stupňa dostatočne vysporiadal so všetkými skutočnosťami pre rozhodnutie rozhodujúcimi, preto námietka arbitrárnosti rozhodnutia zo strany odvolateľa nie je dôvodná.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým bola žaloba zamietnutá, je vecne správne, preto odvolací súd v tejto časti napadnuté rozhodnutie podľa ust. § 219 O. s. p. potvrdil.

Žalobca odvolaním napadol tiež rozhodnutie o náhrade trov konania. Je potrebné prisvedčiť žalobcovi, že napadnuté rozhodnutie je v tejto časti nepreskúmateľné, nie je jasne uvedené, čo považoval súd prvého stupňa za základ pre výpočet odmeny právnomu zástupcovi za jeden úkon právnej pomoci. Súd mal jasne a zrozumiteľne v rozhodnutí uviesť, podľa ktorého ustanovenia vyhlášky č. 655/2004 Z. z. rozhodol o odmene za zastupovanie advokátom.

Odvolací súd preto v tejto časti napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie s tým, že v novom rozhodnutí rozhodne o trovách celého konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.